

SCENARIUSZ ZAAWANSOWANEGO E-MATERIAŁU

1. Metryczka materiału

Tytuł materiału	Laboratorium magnetyzmu
Numer materiału	VII.1
Autor scenariusza	Joanna Ciesielska
Weryfikacja WCAG	Zespół ekspertów ds. WCAG (Dominika Gaponiuk, Agnieszka Brodowska, Urszula Grygier, Łukasz Mroziński)
Weryfikacja założeń techniczno-informatycznych	Zespół informatyków ds. integrowania e-materiałów pod względem technologicznym (Paweł, Tomaszek, Katarzyna Gagan, Anna Magdziarz-Tomaszek, Grzegorz Kusztelak)
Weryfikacja językowa	Alicja Berbeka
Rodzaj multimedium	wirtualne laboratorium
Wykorzystanie AR lub VR AR - rozszerzona rzeczywistość VR - wirtualna rzeczywistość	standardowa 2D lub 3D ☐ AR ☐ VR
Etap(y) edukacyjny(e), dla których przeznaczony jest materiał	II etap: SP IV-VIII III etap: Liceum / technikum zakres podstawowy Liceum / technikum zakres rozszerzony
Przedmiot(y), do nauki których przeznaczony jest materiał	fizyka geografia przyroda technika

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

2. Opis materiału

Skrócony opis materiału (abstrakt)

Laboratorium wirtualne, w którym uczeń ma do wykonania zadania związane z nauką o magnetyzmie, t.j. nazywa bieguny magnetyczne i sprawdza rodzaj oddziaływania między nimi (przyciąganie, odpychanie); sprawdza zachowanie igły magnetycznej w pobliżu magnesów; sprawdza działanie kompasu, analizuje ułożenie biegunów magnetycznych Ziemi; sprawdza oddziaływanie magnesów na materiały magnetyczne; sprawdza zachowanie igły magnetycznej w otoczeniu prostoliniowego przewodnika z prądem (doświadczenie Oersteda); buduje elektromagnes i sprawdza jego działanie.

Cel ogólny materiału

Zgłębienie zjawisk związanych z magnetyzmem poprzez przeprowadzenie serii prób z wykorzystaniem różnych materiałów magnetycznych i różnych konfiguracji w zależności od rodzaju badania. Realizacja celu będzie odbywać się poprzez symulacje interaktywne, w których uczeń używa różnych magnesów, igieł magnetycznych, materiałów magnetycznych, przewodników z prądem, cewek, elektromagnesów i in. w celu wykonywania wirtualnych eksperymentów dotyczących magnetyzmu, w tym trudnych do zrealizowania na lekcjach, np. obserwacja linii pola magnetycznego.

Sposoby realizacji:

1. Nazywanie biegunów magnesów stałych i opisywanie oddziaływania między nimi:
  - a) obserwacja, jak magnesy przyciągają lub odpychają się w zależności od orientacji ich biegunów.
  - b) budowanie schematów, na których uczeń określa kierunki sił działających między biegunami magnesów.
2. Opisywanie zachowania się igły magnetycznej w obecności magnesu oraz zasady działania kompasu:
  - a) badanie, jak igła magnetyczna reaguje na bliskość magnesu.
  - b) badanie, jak igła magnetyczna wskazuje kierunek pola magnetycznego.
  - c) badanie zasady działania kompasu i jego wykorzystania w życiu codziennym.
  - d) sprawdzanie biegunowości Ziemi.
3. Opisywanie oddziaływania magnesów na materiały magnetyczne:
  - a) sprawdzanie, jak magnesy oddziałują na żelazo i inne materiały ferromagnetyczne.
  - b) sprawdzanie, jak magnesy oddziałują na diamagnetyki i paramagnetyki *.
4. Opisywanie zachowania się igły magnetycznej w otoczeniu prostoliniowego przewodnika z prądem:
  - a) sprawdzanie, jak igła magnetyczna reaguje na przepływ prądu przez przewodnik prostoliniowy.
  - b) sprawdzanie, jak igły magnetyczne reagują na przepływ prądu przez przewodnik kołowy.
5. Opisywanie budowy i działania elektromagnesu oraz wymienianie przykładów zastosowania:
  - a) zbudowanie prostego elektromagnesu, przez wykorzystanie cewki z drutu i zasilacza
  - b) obserwowanie, jak elektromagnes działa na materiały magnetyczne.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Cele z podstawy programowej kształcenia ogólnego możliwe do realizacji za pomocą materiału

Szkoła podstawowa

Fizyka

Magnetyzm. Uczeń:

- nazywa bieguny magnesów stałych i opisuje oddziaływanie między nimi;
- opisuje zachowanie się igły magnetycznej w obecności magnesu oraz zasadę działania kompasu; posługuje się pojęciem biegunów magnetycznych Ziemi;
- opisuje na przykładzie żelaza oddziaływanie magnesów na materiały magnetyczne i wymienia przykłady wykorzystania tego oddziaływania;
- opisuje zachowanie się igły magnetycznej w otoczeniu prostoliniowego przewodnika z prądem;
- opisuje budowę i działanie elektromagnesu; opisuje wzajemne oddziaływanie elektromagnesów i magnesów; wymienia przykłady zastosowania elektromagnesów.

Geografia

Lądy i oceany na Ziemi. Uczeń:

- wskazuje na globusie i mapie świata: bieguny, równik, południk zerowy i 180°, półkule, zwrotniki i koła podbiegunowe.

Przyroda

Orientacja w terenie. Uczeń:

- podaje nazwy przyrządów stosowanych w poznawaniu przyrody, określa ich przeznaczenie (lupa, kompas, taśma miernicza);
- wyznacza kierunki główne za pomocą kompasu oraz kierunek północny za pomocą gnomonu i wskazuje je w terenie.

Technika

Inżynieria materiałowa. Uczeń:

- rozpoznaje, charakteryzuje i określa właściwości: materiałów konstrukcyjnych (papier, drewno i materiały drewnopochodne, metale, tworzywa sztuczne, materiały włókiennicze, materiały kompozytowe, materiały elektrotechniczne).

Szkoła ponadpodstawowa

Fizyka (zakres podstawowy)

Magnetyzm. Uczeń:

- posługuje się pojęciem pola magnetycznego; rysuje linie pola magnetycznego w pobliżu magnesów stałych i przewodników z prądem (przewodnik prostoliniowy, zwojnica);
- opisuje jakościowo oddziaływanie pola magnetycznego na przewodniki z prądem i poruszające się cząstki naładowane.
- ilustruje układ linii pola magnetycznego,
- demonstruje zjawisko indukcji elektromagnetycznej na przykładzie względnego ruchu magnesu i zwojnicy lub na przykładzie zmiany natężenia prądu w elektromagnesie.

Fizyka (zakres rozszerzony)

Magnetyzm. Uczeń:

- posługuje się pojęciem pola magnetycznego; rysuje linie pola magnetycznego w pobliżu magnesów stałych i przewodników z prądem (przewodnik prostoliniowy, zwojnica);
- analizuje oddziaływanie pola magnetycznego na przewodnik z prądem oraz na poruszającą się cząstkę naładowaną (siła elektrodynamiczna, siła Lorentza);
- demonstruje zjawisko indukcji elektromagnetycznej i jego związek ze względnym ruchem magnesu i zwojnicy oraz ze zmianą natężenia prądu w elektromagnesie.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

3. Charakterystyka materiału

Opis zawartości merytorycznej materiału

1. Podstawy magnetyzmu: omówienie podstawowych pojęć związanych z magnetyzmem, takich jak bieguny magnetyczne, pole magnetyczne, magnesy stałe i elektromagnesy.
2. Oddziaływanie magnetyczne:
  - a) Szczegółowa analiza oddziaływania magnetycznego między magnesami, w tym przyciągania i odpychania magnesów, oraz wpływu na materiały ferromagnetyczne.
  - b) Wyjaśnienie zjawiska diamagnetyzmu i paramagnetyzmu.
3. Pole magnetyczne: wyjaśnienie zasad działania pola magnetycznego, linii pola magnetycznego oraz pomiaru pola magnetycznego za pomocą odpowiednich narzędzi.
4. Elektromagnetyzm: prezentacja budowy i działania elektromagnesu, jego zastosowań w różnych dziedzinach nauki i technologii.
5. Zastosowania magnetyzmu:
  - a) Przedstawienie różnych zastosowań magnetyzmu w życiu codziennym i przemyśle, takich jak elektromagnesy w silnikach elektrycznych, technologia MRI czy czytniki kart magnetycznych.
  - b) Analiza technologii magnetycznych w różnych dziedzinach nauki i technologii, takich jak nanotechnologia czy inżynieria materiałowa.
6. Laboratorium wirtualne:
  - a) Udostępnienie interaktywnych symulacji, wirtualnych eksperymentów i ćwiczeń praktycznych, które umożliwią uczniom eksperymentowanie i zdobywanie doświadczenia związanego z magnetyzmem.
  - b) Przykłady zastosowań wirtualnego laboratorium w praktyce, takie jak badanie właściwości magnetycznych różnych materiałów i projektowanie elektromagnesów.

Przykłady tematów do realizacji w laboratorium

1. Laboratorium: Oddziaływanie między magnesami
  - Opis: Symulacja oddziaływania między magnesami stałymi.
  - Parametry do zmiany przez ucznia:
    - typ magnesów (np. magnesy o różnej sile, kształcie, rozmiarze)
    - odległość między magnesami
    - kąt ustawienia magnesów względem siebie
    - pomiar siły przyciągania lub odpychania w zależności od ustawienia magnesów.
2. Laboratorium: Zachowanie igły magnetycznej
  - Opis: Symulacja zachowania się igły magnetycznej w polu magnetycznym Ziemi.
  - Parametry do zmiany przez ucznia:
    - kąt nachylenia igły magnetycznej względem linii równoległej do pola magnetycznego Ziemi
    - wartość kąta deklinacji magnetycznej dla różnych miejsc na Ziemi
    - siła i kierunek pola magnetycznego.
3. Laboratorium: Elektromagnes
  - Opis: Symulacja działania elektromagnesu.
  - Parametry do zmiany przez ucznia:
    - natężenie prądu płynącego przez cewkę elektromagnesu
    - liczba zwojów cewki
    - materiał rdzenia elektromagnesu (np. żelazo, miedź)
    - siła magnetyczna generowana przez elektromagnes w zależności od ustawień.
4. Laboratorium: Indukcja elektromagnetyczna
  - Opis: Symulacja zjawiska indukcji elektromagnetycznej.
  - Parametry do zmiany przez ucznia:

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- prędkość zmiany pola magnetycznego
  - powierzchnia pętli, w której generuje się prąd indukowany
  - liczba zwojów cewki wzbudzającej.
5. Laboratorium: Zastosowania magnetyzmu
- Opis: Przykłady praktycznych zastosowań magnetyzmu.
  - Parametry do zmiany przez ucznia:
    - wybór konkretnego zastosowania magnetyzmu do zbadania (np. silnik elektryczny, MRI)
    - interaktywne prezentacje zastosowań w różnych dziedzinach życia i technologii.

Kluczowe wymagania merytoryczne i dydaktyczne dla Wykonawcy materiału, które muszą zostać uwzględnione

- Materiał musi być dostosowany do poziomu wiedzy i umiejętności odbiorców,
- Materiał ma obejmować szeroki zakres tematów związanych z magnetyzmem, począwszy od podstawowych definicji i właściwości magnesów, aż po bardziej zaawansowane zagadnienia, takie jak elektromagnetyzm i zastosowania w technologii.
- Materiał zawiera interaktywne elementy, takie jak symulacje, eksperymenty wirtualne i ćwiczenia praktyczne, które umożliwią uczniom eksperymentowanie i samodzielne odkrywanie zasad magnetyzmu.
- Konieczne jest wykorzystanie różnorodnych form multimedialnych, takich jak filmy, animacje, grafiki interaktywne i dźwięk, aby zróżnicować prezentację treści i dostosować się do różnych stylów uczenia się uczniów.
- Materiał musi umożliwiać personalizację treści w zależności od indywidualnych potrzeb i preferencji uczniów, np. poprzez możliwość wyboru poziomu trudności zadań czy dostosowanie tempa nauki.
- Konieczne jest zapewnienie narzędzi do śledzenia postępów uczniów, np. poprzez systemy oceniania, raporty o ukończonych ćwiczeniach, aby umożliwić nauczycielom monitorowanie postępów i dostosowanie dalszych działań dydaktycznych.
- Materiał powinien być zgodny z wymaganiami podstawy programowej dotyczącymi nauczania fizyki i tematów związanych z magnetyzmem.
- Konieczne jest zapewnienie dostępności dla wszystkich uczniów, niezależnie od ewentualnych ograniczeń, np. dostarczenie alternatywnych opisów dla obrazów dla uczniów niewidomych lub niedowidzących.

Opis struktury materiału

- **Strona główna:** Ekran powitalny, na którym znajduje się główne menu oraz krótkie wprowadzenie do treści materiału.
- **Wprowadzenie do magnetyzmu:** Ekran prezentujący podstawowe definicje i koncepcje związane z magnetyzmem, takie jak bieguny magnetyczne, pole magnetyczne, magnesy stałe i elektromagnesy. Krótki quiz utrwalający.
- **Oddziaływanie magnetyczne:** Seria ekranów prezentujących oddziaływanie magnetyczne, w tym przyciąganie i odpychanie magnesów oraz ich wpływ na materiały ferromagnetyczne. Krótki quiz utrwalający.
- **Pole magnetyczne:** Ekran przedstawiający zasady działania pola magnetycznego, linie pola i pomiar pola magnetycznego za pomocą odpowiednich narzędzi.
- **Zastosowania magnetyzmu:** Przykładowe ekrany prezentujące różne zastosowania magnetyzmu w codziennym życiu i przemyśle, takie jak elektromagnesy w silnikach czytnikach kart magnetycznych itp. Krótki quiz utrwalający.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- **Kompas i nawigacja morska:** Ekran opisujący zasadę działania kompasu, jego wykorzystanie w nawigacji morskiej i życiu codziennym, oraz ćwiczenia związane z jego użytkowaniem. Krótki quiz utrwalający.
- **Elektromagnesy:** Prezentacja budowy i działania elektromagnesu, jego zastosowań w różnych dziedzinach oraz eksperymenty związane z jego działaniem. Krótki quiz utrwalający.
- **Eksperymenty i symulacje (laboratoria):** Seria interaktywnych symulacji i eksperymentów, w których uczniowie mogą eksperymentować z różnymi właściwościami magnetycznymi i ich zastosowaniami.
- **Testy i zadania:** Test i zadania, które umożliwiają uczniom sprawdzenie swojej wiedzy i zrozumienia omawianych zagadnień.

Mechanika materiału

Poruszanie się po materiale:

- Nawigacja: Zapewnienie czytelnej i intuicyjnej nawigacji, umożliwiającej użytkownikom łatwe przechodzenie między sekcjami i modułami materiału.
- Indeksacja: Dostarczenie indeksu lub spisu treści, który umożliwia szybkie odnalezienie konkretnych tematów lub zagadnień.
- Przejrzystość: Używanie spójnych układów stron, zrozumiałych etykiet i jasnych przycisków nawigacyjnych.

Interakcje w materiale:

- Interaktywne elementy: Dodanie interaktywnych elementów, takich jak przyciski, menu rozwijane, pola do wprowadzania danych, które angażują użytkowników i zachęcają do aktywnego udziału w nauce.
- Symulacje i animacje: Wykorzystanie interaktywnych symulacji, animacji i wizualizacji, które umożliwiają użytkownikom eksperymentowanie i obserwowanie zjawisk w czasie rzeczywistym.

Sposób działania poszczególnych elementów:

- Personalizacja: Zapewnienie możliwości personalizacji materiału, na przykład poprzez zmianę rozmiaru czcionki, kontrastu kolorów lub prędkości odtwarzania mediów.
- Umożliwienie użytkownikom dostosowania tempa nauki poprzez opcje przechodzenia między sekcjami w dowolnej kolejności.

Grafika

Interfejs użytkownika:

- Interfejs nowoczesny, minimalistyczny i intuicyjny, zapewniający łatwą nawigację i czytelność treści.
- Zastosowanie responsywnego designu, który umożliwia optymalne wyświetlanie na różnych urządzeniach, takich jak komputery, tablety i smartfony.

Ilustracje i grafiki:

- Ilustracje będą klarowne, kolorowe i przyciągające uwagę, przedstawiające magnesy, pole magnetyczne oraz inne związane z magnetyzmem zjawiska.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- Wykorzystanie animacji i interaktywnych symulacji, które umożliwią użytkownikom eksperymentowanie i obserwowanie zjawisk w praktyce.

Multimedia:

- Dodanie wideo prezentujących eksperymenty związane z magnetyzmem oraz wywiady z naukowcami lub praktykami, którzy dzielą się swoją wiedzą i doświadczeniem.
- Wykorzystanie dźwięków lub efektów dźwiękowych, aby wzbogacić atmosferę materiału i uatrakcyjnić doświadczenie użytkownika.

Interaktywne ćwiczenia:

- Stworzenie interaktywnych ćwiczeń, w których użytkownicy będą mogli eksperymentować z różnymi właściwościami magnetycznymi, manipulować parametrami i obserwować wyniki.
- Dostarczenie interaktywnych quizów, które umożliwią użytkownikom sprawdzenie swojej wiedzy na bieżąco.

Personalizacja i adaptacyjność:

- Zapewnienie opcji personalizacji grafiki, np. możliwość dostosowania jasności, kontrastu lub rozmiaru obrazów, aby spełnić indywidualne preferencje użytkowników.
- Umożliwienie użytkownikom dostosowania tempa nauki poprzez opcje przechodzenia między sekcjami w dowolnej kolejności.

Estetyka i kolorystyka: Stosowanie spójnej kolorystyki i estetyki, aby zapewnić jednolite doświadczenie wizualne na całym materiale.

Kompatybilność i dostępność:

- Testowanie i zapewnienie kompatybilności z różnymi przeglądarkami internetowymi oraz systemami operacyjnymi, aby użytkownicy mieli jednolite doświadczenia podczas korzystania z materiału.
- Uwzględnienie zasad dostępności, takich jak alternatywne opisy dla obrazów, aby umożliwić dostęp użytkownikom z różnymi potrzebami.

Przykładowe inspiracje

- ***PhET Interactive Simulations – Magnetism & Electromagnetism***
Kategoria: Symulacje naukowe.
Opis: Interaktywne symulacje prezentujące oddziaływania magnetyczne i działanie elektromagnesów.
Inspiracja: Dynamiczne wizualizacje pola magnetycznego oraz interaktywne narzędzia do eksperymentowania.
- ***Magnet and Compass – Interactive Physics Simulation (Open Source Physics Project)***
Kategoria: Narzędzie interaktywne do eksperymentów fizycznych.
Opis: Aplikacja edukacyjna pozwalająca eksperymentować z oddziaływaniem pola magnetycznego na igłę kompasu.
Inspiracja: Symulacja zachowania igły magnetycznej w różnych warunkach pola magnetycznego.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- **ExploreLearning Gizmos – Electromagnetism**

Kategoria: Interaktywne laboratoria edukacyjne.

Opis: Narzędzie online pozwalające uczniom eksperymentować z elektromagnesami i analizować wpływ parametrów na siłę magnetyczną.

Inspiracja: Dynamiczne dostosowywanie parametrów takich jak liczba zwojów cewki czy natężenie prądu.

- **Khan Academy – Electricity and Magnetism**

Kategoria: Interaktywne lekcje online.

Opis: Kurs online poświęcony podstawom magnetyzmu i elektromagnetyzmu, w tym polu magnetycznemu przewodników z prądem.

Inspiracja: Przystępne wyjaśnienia teoretyczne oraz quizy sprawdzające wiedzę.

4. Wymagania WCAG

Opis dostosowania materiału celem spełnienia standardu WCAG

Zaawansowany e-materiał musi uwzględniać założenia uniwersalnego projektowania w edukacji (UDL) oraz być zgodny ze standardami dostępności cyfrowej WCAG obowiązującymi na dzień ogłoszenia naboru, standardem ATAG 2.0 oraz zapisami ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2019 r. poz. 1696) i ustawy z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 848). Powinien też uwzględniać dobre praktyki, stosowane w celu zapewnienia wysokiej jakości dostępnych cyfrowo materiałów edukacyjnych.

Użytkownik ze szczególnymi potrzebami, korzystający z przygotowanego zaawansowanego e-materiału, powinien korzystać z mechaniki materiału (menu nawigacyjnego) w taki sam sposób, jak wszyscy użytkownicy. Należy przygotować menu, w którym wybiera on dostosowania materiału do swoich potrzeb. W ramach wybranych dostosowań zaawansowanego e-materiału użytkownik powinien korzystać ze wszystkich zaprojektowanych funkcjonalności. Zaawansowany e-materiał powinien spełniać kryteria dostępu dla technologii dotykowych (np. ekranów dotykowych), dostępności z poziomu klawiatury czy za pomocą zewnętrznych urządzeń wejściowych (np. mysz powiększona), technologii asystujących (np. czytniki ekranu). Poszczególne ułatwienia dostępu oraz ich konfiguracja powinny być dostępne w menu przed uruchomieniem aplikacji. Powinna istnieć również możliwość zapamiętania wybranych przez użytkownika ustawień, tak aby mogła być stosowana przy kolejnych uruchomieniach aplikacji przez użytkownika.

Zaawansowany e-materiał powinien spełniać następujące kryteria:

1. umożliwiać użytkownikowi z różnymi potrzebami korzystać z ułatwień dostępu, na wszystkich poziomach i etapach e-materiału;
2. posiadać instrukcję dla użytkowników z różnymi potrzebami, zawierającą informacje o sposobie korzystania z ułatwień dostępu i mechanizmach poruszania się po menu, przygotowaną za pomocą tzw. prostego języka;
3. posiadać rozwiązania z zakresu dostępności, które pozwalają uniknąć QTE lub działań związanych z łączeniem przycisków (uwzględnia ustawienie pozwalające je uprościć lub pominąć/wyłączyć);
4. umożliwiać korzystanie z wirtualnej klawiatury ekranowej (jeśli materiał tego wymaga), którą można sterować za pomocą myszy lub technologii wspomagających, takich jak wzrok lub przełącznik;
5. umożliwiać skorzystanie z pomocy w sytuacjach potencjalnie trudnych, związanych z

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- poruszaniem się po materiale;
6. użytkownik przed skorzystaniem z zaawansowanego e-materiału powinien mieć możliwość zapoznania się tutorialiem objaśniającym, jak korzystać z ułatwień dostępu;
  7. mechanika zaawansowanego e-materiału powinna pozwalać na dostęp do wszystkich obszarów interfejsu użytkownika;
  8. zaawansowany e-materiał powinien być dostępny za pomocą technologii asystujących, m.in. czytników ekranu, oprogramowania asystującego w technologiach mobilnych.

Jeżeli w materiale będą występowały treści nieinterpretowalne przez technologie asystujące, wykonawca zobowiązany jest zapewnić alternatywę wchodzącą w e-materiał i stanowiącą integralną całość zaawansowanego e-materiału. Bez konsultacji z ekspertami ORE nie dopuszcza się tworzenia alternatywnego (równoległego rozwiązania) dedykowanego osobom z różnymi potrzebami.

Zaawansowany e-materiał musi uwzględniać między innymi potrzeby osób:

- z ograniczeniami wzroku,
- z ograniczeniami słuchu,
- z ograniczeniami ruchu rąk i mobilności,
- z ograniczeniami możliwości poznawczych (związanymi z np. pamięcią, przetwarzaniem informacji, dysleksją),
- z zaburzeniami neurorozwojowymi i psychicznymi (np. spektrum autyzmu, ADHD, stanami lękowymi, epilepsją),
- z zaburzeniami mowy,
- korzystających z czytników ekranu.

Podczas projektowania e-materiału należy uwzględniać różne potrzeby i możliwości użytkowników ze względu na:

Ograniczenia wzroku:

- stosowanie dobrze kontrastujących kolorów, czytelnych rozmiarów i typów fontów, możliwość zmiany i indywidualnego dopasowania przez użytkownika tych elementów;
- stosowanie zawsze widocznego fokusa (przynajmniej częściowo);
- używanie kombinacji koloru, kształtów i tekstu, niestosowanie znaczenia tylko kolorem;
- umieszczanie przycisków i powiadomień w kontekście;
- stosowanie odpowiedniej wielkości, kolorów i rozmieszczenia elementów interfejsu;
- umożliwienie zmiany kolorów dla osób będących daltonistami;
- umożliwienie zmiany wielkości elementów interfejsu;
- używanie dźwięku przestrzennego i rozróżnialnych dźwięków, różnych w zależności od zdarzeń;
- umożliwienie wyboru wyglądu kursora/celownika, zmiany kształtu, wielkości, koloru, jeśli projektowana mapa interaktywna zakłada bardzo dużo obiektów;
- wyświetlanie istotnych informacji w centrum, na linii wzroku lub możliwość powiększania całości, poszczególnych elementów mapy interaktywnej;
- nawigacja i sterowanie za pomocą klawiatury;
- stosowanie tekstów alternatywnych lub audiodeskrypcji do grafik;
- elementy materiału powinny być duże i łatwe do odróżnienia oraz oddalone od siebie;
- dodanie opisów alternatywnych do obrazów i innych elementów wizualnych, które opisują treści lub funkcje;
- stosowanie dużego kontrastu między istotnymi elementami w materiale;
- użytkownicy niewidomi powinni móc skorzystać z każdej funkcjonalności materiału z poziomu klawiatury.

Ograniczenia słuchu:

- stosowanie prostego języka, niestosowanie figur stylistycznych i idiomów;

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- zapewnienie alternatywy tekstowej każdej kluczowej informacji dźwiękowej;
- dodanie napisów i transkrypcji do treści audio i wideo;
- możliwość modyfikacji napisów, zmiana rozmiaru/koloru oraz ich włączania i wyłączania zanim pojawi się dźwięk;
- stosowanie napisów rozszerzonych informujących o dodatkowych dźwiękach i nastroju oraz postaci mówiących;
- stosowanie prostych logicznych i spójnych układów treści;
- zapewnienie możliwości osobnej regulacji dźwięku dla różnych elementów multimedialnych w mapie interaktywnej;
- zastosowanie przełącznika dźwięku mono/stereo w materiałach filmowych i audio (jeśli takie się pojawią w zaawansowanym materiale).

Ograniczenia ruchu rąk i mobilności:

- umożliwienie w menu materiału ustawienia dużych obszarów klikalnych;
- projektowanie obsługi za pomocą klawiatury i mowy;
- unikanie tworzenia dynamicznych treści, wymagających dużego ruchu myszy;
- nieograniczanie czasu otwarcia okien, wykonania zadań;
- zapewnienie alternatywy dla akcji, wymagających równoczesnych czynności (np. klik zamiast przeciągnij i upuść);
- zapewnienie sterowania przy użyciu prostych kontrolerów.
- unikanie stosowania bardzo precyzyjnych ruchów.

Ograniczenia poznawcze oraz zaburzenia neurorozwojowe i psychiczne:

- używanie prostych, stonowanych barw;
- używanie prostego języka, bez stosowania figur stylistycznych i idiomów;
- używanie krótkich zdań i punktowania;
- używanie wyjaśnienia skrótów;
- tworzenie opisowych przycisków;
- budowanie prostych i spójnych układów treści;
- wyrównanie tekstów do lewej i zachowanie spójnego układu;
- niestosowanie dużych bloków ciężkiego tekstu;
- niestosowanie podkreślania słów, niepochylania tekstu i pisania wielkimi literami;
- umożliwienie zmiany kontrastu pomiędzy tłem a tekstem;
- niestosowanie ograniczenia czasowego na wykonanie zadania;
- niestosowanie presji czasowej lub związanej z możliwością wykonania tylko jednej próby wykonania zadania.

Ograniczenia związane z korzystaniem z czytników ekranów:

- opisywanie obrazów, stosownie transkrypcji, audiodeskrypcji;
- nieumieszczanie informacji tylko na obrazie lub wideo;
- nadawanie struktury treści i nieoznaczanie jej tylko rozmiarem i rozmieszczeniem tekstu;
- stosowanie liniowego logicznego układu;
- umożliwienie sterowania za pomocą klawiatury;
- tworzenie opisowych łącz.

Powyższe wytyczne są jedynie przykładami potrzeb, jakie powinny zostać spełnione przy projektowaniu zaawansowanego e-materiału. Beneficjent konkursowy powinien zapewnić możliwie największą dostępność dla osób z różnymi potrzebami. Rozwiązania związane z zapewnieniem dostępności osobom z różnymi potrzebami Beneficjent konkursowy powinien konsultować z ekspertami ORE na poszczególnych etapach realizacji projektu konkursowego.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

5. Wymagania funkcjonalne i techniczne

Kluczowe warunki funkcjonalne dla Wykonawców

Aplikacja musi spełniać wymagania określone w dokumencie „Ogólne wymagania funkcjonalne i techniczne dla e-materiałów”.

- **Realistyczna symulacja procesów magnetyzmu:**
  - **Interaktywne modele:** Laboratorium musi oferować realistyczne symulacje zjawisk magnetycznych, takich jak oddziaływania między magnesami, igła magnetyczna w polu magnetycznym, zjawisko Oersteda, budowa elektromagnesu oraz indukcja elektromagnetyczna.
  - **Odzwierciedlenie procedur naukowych:** Każdy eksperyment musi być zgodny z rzeczywistymi procedurami laboratoryjnymi i obejmować kroki takie jak przygotowanie, wykonanie pomiarów, zapis wyników oraz analizę.
- **Nawigacja po środowisku laboratoryjnym:**
  - **Zarządzanie przyrządami i materiałami:** Użytkownicy powinni mieć możliwość wyboru i używania narzędzi takich jak magnesy, przewody z prądem, igły magnetyczne oraz cewki.
  - **System podpowiedzi i instrukcje krok po kroku:** Aplikacja powinna oferować system podpowiedzi, prowadzący użytkowników krok po kroku przez procedury eksperymentalne związane z magnetyzmem.
- **Intuicyjny interfejs użytkownika:**
  - Aplikacja musi posiadać intuicyjny interfejs umożliwiający łatwą nawigację po eksperymentach i zasobach edukacyjnych związanych z magnetyzmem.
- **Dostosowanie do różnych poziomów trudności:**
  - **Tryby pracy:** Możliwość wyboru poziomu trudności (podstawowy, średniozaawansowany, zaawansowany), które mogą dostosowywać parametry eksperymentów, np. natężenie prądu, liczba zwojów w cewce.
  - **Sterowanie automatyczne oraz manualne:** Użytkownik powinien mieć opcję przeprowadzania działań automatycznie lub manualnie.
- **Rejestrowanie wyników i analiza danych:**
  - **Zapisywanie wyników i generowanie raportów:** Użytkownicy muszą mieć możliwość zapisywania wyników eksperymentów oraz generowania raportów. Możliwość generowania raportów z wynikami użytkowników. Raporty powinny być eksportowalne do PDF oraz CSV oraz zawierać analizę błędów w quizach i ćwiczeniach
  - **Porównanie wyników z teorią:** Laboratorium musi umożliwiać analizę uzyskanych wyników eksperymentalnych i ich porównanie z wynikami teoretycznymi, co pomoże lepiej zrozumieć zasady magnetyzmu.
- **System oceny i feedbacku:**
  - **Informacja zwrotna:** Po zakończeniu eksperymentu użytkownik powinien otrzymać informację zwrotną dotyczącą poprawności działań oraz wskazówki do dalszej nauki.
  - **Edukacyjne wskazówki:** Laboratorium musi oferować podsumowania naukowe, które wyjaśnią wnioski płynące z eksperymentu i pomogą lepiej zrozumieć zjawiska magnetyczne.
- **Personalizacja przez nauczyciela:**
  - **Dostosowanie eksperymentów i zasobów:** Nauczyciele powinni mieć możliwość wyboru narzędzi i materiałów niezbędnych do eksperymentów oraz modyfikacji parametrów, takich jak siła magnesu.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- **Tworzenie własnych scenariuszy:** Możliwość dostosowania lub tworzenia nowych scenariuszy lekcyjnych zgodnych z tematyką magnetyzmu.

Kluczowe warunki techniczne dla Wykonawców

Aplikacja musi spełniać wymagania określone w dokumencie „Ogólne wymagania funkcjonalne i techniczne dla e-materiałów”.

- **Realizm grafiki i optymalizacja wydajności:**
  - **Wysokiej jakości modele 3D:** Symulacje muszą realistycznie odwzorowywać oddziaływania magnetyczne, w tym graficzne przedstawienie linii pola magnetycznego.
  - **Adaptacyjna jakość renderowania:** Grafika musi dostosowywać się do możliwości urządzenia użytkownika, aby zapewnić płynność działania.
- **Symulacje 2D/3D:**
  - Wysokiej jakości symulacje 2D lub 3D odwzorowujące oddziaływania między obiektami magnetycznymi, w tym wizualizacje linii pola magnetycznego i zmiany pola w zależności od parametrów takich jak liczba zwojów cewki czy natężenie prądu.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

